

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi észtét illetőközlemények, előfizetési és hirdetésidj-ak küldendők. Kéziratok nem adóznak vissza.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Éder János. Kiadó-és laptulajdonos: Weisz Márk.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 ko Egyes szám ára 8 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel</p>
---	--	---

Inség és jótékonyság.

Az a panasz, hogy a nyomor és szükség ezt a földet lakosainak tulnyomó többsége a kin színhe-lyévé teszik, ép oly régi, mint maga az emberiség.

Sok nagy és bölcs férfiúnak az a tény, hogy az emberek leg-nagyobb része évezredek óta nyo-morban és szükségben sinlődik, annak tanuságául szolgál, hogy nem létezik felsőbb lény, amely az emberek földi sorsát intézné.

Keményebb lelkületű emberek a nagy szükségét Isten legfensé-gesebb adománya, az emberek leg-értékesebb birtokának tekintik; magasztalják, mert csak ennek, e nagy mesternek köszönhetjük, hogy a rabszolgaságból megszabadultunk és hogy az emberi ész csodákkal határos dolgokat tudott kitalálni és művelni.

Látjuk tehát, hogy van az in-ségnek nemesítő tulajdonsága is, ugyanaz, amely egyszersmind ha-tárt is szab a jótékonyságnak. Az a tulajdonsága, hogy csodálatos módon élesíti az észet, s akiben valami találékonyság leledzik, szük-ség esetén agyvelejének legrejtet-tebb zugából előkeresi a mentő gondolatot, amely — ha jó — nemcsak neki, de gyakran az

egész emberiségnek is javára szol-gál.

Az életentartási ösztön arra készítet, hogy a társadalom cselekvő tagjaivá váljunk. Az emberek leg-nagyobb részénél a szükség az, amely cselekvésre kényszerít. Ha jól, ha rosszul, mindenki élni akar és e cél elérésére saját módja szerint megteszi szükségszerűleg a magáét — ha egyáltalán tehet va-lamit. Ha tehetetlen, rá van utalva embertársainak jótékonyságára.

Nem csak a filantropoknak, hanem az államférfiaknak is nagy figyelmet kell fordítaniok a jóté-konyság fejlesztésére, mert nem szabad engedni, hogy a társada-lom tehetetlen tagjai megfelelő se-gítség híján elpusztuljanak.

A modern jótékonyság általá-ban helyes irányt követ. Számos az oly intézmény, melyet a közjó érdekében életbe léptettek. A kór-házak, a mentőegyesületek, az ár-vaházak, a hajléktalanok, az el-aggottak és szegények menhelyei, a népkonyhák, a melegítő szobák, a kiszabadult rabokat segítő egye-sületek, mind ilyen intézmények, melyek nem csak jótékonyságból, de a közjó érdekében létesítettek.

A közintézmények egyike sem adja meg ugyan a mindennapi ke-

nyeret, mert az állami segítségek és a magánkönyörület is csak egyes — a nagy nyomorhoz ará-nyitva ritka — esetekben segítik elő az inségesek megélhetését. De ez nem is lehetséges. A társadalmi bajok az egész világon növeke-dőben vannak és különféle álla-mok meg-meg szaporodó gondjait képezik. Egyedül jótékonysággal mind e bajokat orvosolhatóknak nem tarthatjuk, ha csak nem hisz-szük, hogy a kommunizmus halva született eszméje valaha megvaló-sulhasson.

A nyomor terjedése mind tö-kéletesebbé teszi azonban az em-berekben a humanizmus érzetét. Ha a társadalmi intézmények alap-ját kell hogy a humanizmus ké-pezze. Erre az általánosan deval-vált viszonyok kényszerítenek, amelyek hangosan segítséget kö-vetelnek.

A humanizmus ez ága nem tartozik szorosan a jótékonyság körébe. Mert itt jogok — az em-beri jogok megvédéséről van szó, míg a szorosan vett jótékonyság ott segít, hol nem követelhetnek, legfeljebb kérnek.

Az a szándék, hogy embertár-sainkon segítsünk, mindenkor és minden nemzetnél meg volt, mi-

TARSA

Őszi rózsá.

Őszi dalokkal van teli a lelkem,
Most, mikor már mindent mindent elte-
[mettem.

Elsíratok sorra minden álmat . . nótát.
Szomorúan nézem azt a sárgult rózsát,
Hulló őszi rózsát . . .

Eloírtott regen . . óh mint hull a szirma
Bucsuzik a levél s mintha sírna . . sírna.
Én is sírok véle . . s dudolok egy nótát
S felzokogva titkon síratok egy rózsát,
Hervadt őszi rózsát . . .

A tetszhalott.

Irta: Chartes Foley.

Hályány derengő fény szürödött át a nehéz ablakfüggönyökön, mikor Bre-mieuxa szony felébredt. Gondolatai ku-szán össze voltak zavarva s az előzmé-nyekre nem tuott visszaemlékezni. Ha-lántékait valami láthatatlan vasgyűrű szo-ritotta s lélegzetvételtkor szuró fájdalmat érzett.

Nagy erőlködéssel felemelkedett s

bámulva körütekintett. Nem ugy feküdt, mint egyébkor szokott: puba párnái közt, hanem egyszerűen kiterítve a vétetlen ágyon, hosszú, fehér pongyolában, melyet már évek óta nem viselt.

Ösztöserűleg a nyakához kapott, ahol vékony aranyláncot szokott viselni, meghalt férje ajándékát.

A lánc nem volt helyén.

Mi ez? Álmodok talán?

Feltápáskodott, hogy maga köré-tekintsén.

Az ágy, a falak, a padló, a székek televoltak koszorúkkal és csokrokkal me-lyeken szalagok függtek.

Jóllehet fényes nappal volt, magas gyertyatartókban hat gyertya égett. Kö-rülötte mélységes csend. Még az óra sem mert lélegzeni, messzetűnt idők, bizalmas tanuja. Bre-mieux asszony megkísérelte visszaemlékezni, de képtelen volt erre. A virágok nyomasztó illata eltompította érzekeit. Kétségbeesett erőlködéssel fél-retolta a virágokat s odavánszorgott az ablakhoz.

Remegő kézzel félrehuzta a függönyt, kinyitotta az ablakot s mohón szívta a beömlő levegőt.

Órjító öröm fogta el. Az a tudat, hogy lélegzik, hogy él.

A szive megint szabályszerűen do-bogott, halántékáról a nyomás már eltűnt.

Bizonyára — mint az utóbbi időben már anyiszor — megint elájult s szive percekig nem dobogott.

Emiatt aztán halottnak vélték! . . .

Bre-mieux asszony rátalált kicsiny aranyláncára. Valami új dobozban hevert. Reszkető kézzel megindította az óra in-góját s mosolygott a megszokott ketye-gés halattára. Azután egymás után elol-togatta a gyártyákat.

Ekkor suttogó hangokat hallott a szomszéd szobából. Összerezdül.

A leánya és a veje. Halkan beszél-getnek.

Már előre mélységesen meghatva ajtól a nagy örömtől, melyet váratlan megjelenése kelteni fog, odatámolyog az ajtóhoz, hogy gyermekét karjaiba zárja s könyek és csókok közt így szóljon hozzá.

— Igen én vagyok! Még lélegzem még élek és szeretlek!

Ekkor . . . ismét ez a rettenetes gyengeség. Félájultan nekitámaszkodik a falnak.

A szomszéd szobában a nevé em-legetik.

Leánya szól halkra tompított hangon:

— Szegény mama! Ha arra gondolok, hogy téged, vagy gyermekünket ilykép kellene elvesztenem! Rettenetes volna!

Azutan vő hangja, mely hidegen és megfontolva válaszol:

helyt az az összesség fentartására szükségesnek mutatkozott.

A viszonyok által követelt jótékonyosság feletle sokoldalú s egészen világosan és félremagyarázhatatlanul korrespondál a nemzeti sajátosságokkal, meg a helyi és klimatikus viszonyokkal és lényegileg alkalmazkodik az állami és társadalmi berendezésekhez.

Nincs tehát okunk csodálkozni, hogy hazánkban a modern jótékonyosság a szegények gyámolítását nem akként gyakorolja, hogy odavet nekik néhány fillért, vagy akár néhány koronát is, hanem hogy küzdő életüket lehetőség szerint megkönnyítse.

Valódi jótékonyosságra törekedjünk tehát: ne a pillanatnyi segélyezés legyen a főcéljuk, hanem a kereseti és megélhetési viszonyok javításával tegyünk lehetővé a könnyöradományoknak legkisebb mértékre való leszállítását.

Népszámlálás és öngyilkosság.

Minden művelt ember érdeklődéssel várja a most folyó népszámlálás eredményét, az érdeklődés gócpontja pedig bizonyára az a legfontosabb kérdés: szaporodott-e hazánk lakossága és minő arányban, az utolsó évtizedben?

Az iránt kétség nincs, hogy emelkedett a lakosság száma, de nem hiszük, hogy az emelkedés mértéke meg fog felelni a várakozásoknak. A számláló okmányok sok kérdésére adott feleletekből a statisztikusok a ki nem elégitő szaporodás okainak nagy részét ki fogják puhatalni, de biz arra — adatok híján — nem fognak kitérhetni, mily elszomorító méretekben tizedeli meg lakosságunkat az öngyilkosság.

A siralomvölgy — a mi világunk — mintha elvesztette volna a csáberőt, mely a rajta való létet kívánatosá teszi. Oly kevéssé ragaszkodnak hozzá, hogy számottevő részek előtt türethetlenné válik Isten adománya: az élet.

A kérdés: miként lehetne lakosságunk ily megtizedelésének határt szabni,

sokkal fontosabb, sem hogy attól a fokozott figyelmet meg lehetne tagadni. Sokkal fontosabb, mint például a kivándorlás mert míg ennél visszahódítható népességről van szó, amott teljesen és mindenkorra veszendőbe menő nemzeti erő forog kockán.

Érdemes tehát elmélkedni ama módokról, melyekkel e nagy bajnak elejét lehetne venni. S ezenközben első sorban szemünkbe ötlök a leghatásosabb eszköz, amelytől a legtöbb sikert várhatnók: általában megkönnyíteni a szerfőlt megrosszabbodott megélhetési viszonyokat. Ez azonban mindenesetre könnyebben tanácsolható, mint keresztülvihető és egyelőre éppen csak elméleti értékkel bír, mert hiszen az a munka, melyet eddigelé is a megélhetés elvtelhetőbbé tételére fordítanak, nagy részt még mindig meddő marad.

A kérdést tehát másik végéről — erkölcsi oldaláról kell megfogni. Ennek még az az előnye is van, hogy az öngyilkossági okok közül nem csak az anyagiakat, hanem azokat is felöleli, melyek csalódott szerelemre, csüggedtségre, elvesztett becsületre és mint minden öngyilkossági esetenél, gyávaságra vezethetők vissza. Ilyen: minden öngyilkossági esetben, mely nem elmeháborodás következménye, a gyávaság játssza a főszerepet. Elvetni mindent, a legdrágább kincsét, mely semmi mással nem pótolható, csak azért, mert nem merünk szembe szállni a benne várható veszélyekkel, azokat tulbecsülni, saját erőnket pedig kicsinyíteni: ez nem egyéb gyávaságnál.

De nemcsak gyávaság az öngyilkosság, hanem épp akkora bűn, mint a gyilkosság. Itt is, ott is emberélet oltatik ki. És sokszor, nagyon sokszor ez nem csak annyit jelent, mint az Isten adományával vétkesen bánni, mert ez az élet nem is kizárólag a tulajdonosé, hanem rendeltetések mások, a hozzátartozók életéről is gondoskodni. Ilyen esetekben még a gyilkosságnak is nagyobb lehet az öngyilkosság bűne.

Nyilvánvaló, hogy törvényhozási, vagy hatósági uton nem lehet az öngyilkosság ellen küzdeni, mert a tettest, ha szándéka sikerül, megbüntetni nem lehet. A törvényes intézkedés ez esetben első pillanatra kivihetetlennek mutatkozik, azonban tényleg kizártnak nem tekinthető, amennyiben több európai állam már megpróbálkozott vele. Persze nem az öngyil-

kosokat büntették, hanem csak azokat, akiknek kísérlete meghiúsult; az eredmény azonban az volt, hogy az öngyilkosok száma megszorodott, mert a büntetéstől való félelem arra készítette az élettől szabadulni vágyókat, hogy minél biztosabban végezzenek magukkal.

A lelkesekre, tanítókra és mindazokra, kiknek nagyobb erkölcsi befolyásuk van a népre, vár az a feladat, hogy felvilágosítsák az emberek az öngyilkosság nagy bűnéről, hogy bátorítsák a csüggedőket, megmagyarázván nekik, mily végzetes tévedés az élet küldelmeit tulbecsülni és erőnket velök szemben gyengének tartani. A test és különösen a lélek észszerű edzés után mindenesetre sokkal hatalmasabb, sem hogy sikra ne szállhasson azokkal a sokszor tulbecsült bajokkal, melyekkel a jövő élet fenyegetni látszik.

Csakis ez uton várhatunk javulást, melyet azonban a mértékadó köröknek is elő kell segíteniök azzal, hogy lehetőség szerint megszüntessék az öngyilkosságok anyagi okait.

UJDONSÁGOK.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Beszedics Margit lemondásával megüresedett tanítónői állásra Vannay Mária helybeli okl. tanítónőt nevezte ki. Gratulálunk!

— **Készülődés a gyermek cabaréra.** A mai gyermek-cabaréra egész héten nagyban folytak a készülődés, bárha egy kis zavart okozott az a körülmény, hogy a Casinó helyett, az Erzsébet szálló nagyszobájában kell megtartani, tekintve az előre készülődéseket, előre elmondhatjuk, hogy fényesen fog sikerülni.

— **Tavasza a tél közepén.** Már innen-onnan a második telet huzzuk ki igazi tél nélkül. A fagy, a hó és a jég már második évben maradt el. Míddön e sorokat írjuk, a f. hó 6-án egészen májusi napra virradtunk, sőt mi több, nagyon meglepőnk elégedve, ha május közepén a lagyosszentek napján ilyen enyhe idő lenne. Hat még egyrészt a szegény emberre valóságos áldás az ilyen enyhe tél: mert megtakarítja a téli tüzevalót, meg a téli ruhát, addig sok tekintetben veszedelmes és káros egyes üzletekre.

Igy p. u. veszedelmes egy részt azért: mert felő, hogy tavasszal fokozott erővel fog kitörni a kolera járvány. U. i. a ta-

— Rettenetes volna igaz. Hanem az más is volna. Anyád hatvanyolc éves volt!

— Sőt egygyél több Hatvankilenc.

— Szép kor. Sohasem hittem volna, hogy súlyos szivbajával megéri. Utóbb már igen meglátszott szenvedéseinek nyoma az arcán. Természete is egészen megváltozott. Mostanában már oly tulságosan érzélgős volt! Miránk ez nem volt ugyan hatással, de az öregek szomorúsága ragadós. Charlotteunk oly szokatlanul csendes és tartzkodó lett. Épen nem olyan, mint az ő korabeli gyermekek! Ez engem nagyon aggaszt. . . Rád is hátrányos volt a vele való együttlét. Olyan szokásokat vették fel, melyek egyébként nem a tied. Be kell vallanod, hogy sohasem voltunk a magunk urai! Te nem akartál utazni, sőt még a házból is alig léptél ki miatta. Még a rendes éjjeli nyugalom sem volt meg, mert mindig attól kellett tartanod, hogy felvernek s elhívják hozzá. Ez káros befolyással volt egészségedre is. . .

— Ez igaz. Magam is éreztem, hogy egyre gyengülök, csak nem akartam bevallani magamnak. De ha még sokáig tartott volna, öszzerokadtam volna. Jobb a halál, mint ez a hosszas, kínos haldoklás.

— Anyagilag is előnyös ez a halál-

eset. Most nem kell fizetni a járadékot. Nemsokára házat vehetek, ami aranyos jövőt biztosít Charlottenak. . . .

— Levettem mama nyakáról a láncot, melyet oly szívesen viselt. Legyen a gyermeké, emlékül szeretett nagymamájáról.

Az öreg hölgy mozdulatlanul állt. Nem mert tenni egyetlen lépést, nehogy elárulja jelenlétét. A langyos nyári levegőt, mely az ablakon beömlött, jég hidegnek érezte.

Azután újra veje hangját hallotta.

— Ne menj be hozzá. Jobb, ha nem látod többé. A halottkém mindjárt itt lesz, hogy kiállítsa a halotti bizonyítványt. . . Én majd szeretni foglak helyette is. . . .

Ölelkeztek s a fiatal asszony felsőhajtott:

— Szegény mama! . . . Igazad van; így jobb. Neki is, nekünk is.

Eltávozlak.

Bremieux asszony úgy állt ott, mint egy sóbálvány.

— Irgalmas Isten! Mily könnyen megvigasztalódtak! Mintha már évtizedek óta halva volnék!

Megtántorodott.

Tűnő erővel leoldotta nyakáról a láncot és visszatette az új dobozba.

Fehér ajka halkán suttozta:

— Szerettem volna magammal vinni a sirba, de ők nem akarják. Unokáimnak szánták.

Egy pillanatig habozott, aztán megállította az óra ingáját. Majd odalépett az ablakhoz s ovatosan, zajtalanul becsukta. Azután remegő kézzel szép sorjában ismét meggyújtotta a gyertyákat. Viszsa akarta tenni helyükre a koszorukat is, de erre már nem volt ideje, Szédülni kezdett s érezte, hogy ereje fogytán van. Alig, hogy le tudta magát vetni az ágyra. Melle zihált, halántékaira a nyomás visszatért. A viráglát fojtogatta s eszmélete lassan tűnni kezdett.

— Jobb így, mondta a gyermekem.

Jobb, ha meghalok. . . .

— Jó, készen vagyok! Az orvos mindjárt itt lesz, hogy kiállítsa a bizonyítványt halálomról. Nem szabad, hogy életben talájon! Oh csak soha többé fel ne ébrednék! . . . Nagy, határtalanul mély fájdalmat okoztak! Most már nem esik nehezemre, megválni az élettől. . . .

A szó elhalt ajkain. Szemét behunyta. Elaludt.

Mikor az orvos odalépett a halotti ágyhoz, így szólt a vőhöz:

— A halott arca könyvtől nedves. Sirt, mikor haldokolt?

— Nem; egészen bizonyos, hogy nem. Nem volt eszméletlen, amikor meghalt. Szemöldök nélkül hunyt el.

pasztalat annélkül is azt bizonyítja, hogy az ősszel behurcolt járvány másik évben illetve nyárban szokott ujult erővel és rémesebben fellépni, különösen akkor, ha a tél enyhe volt.

Nagy baj lesz, hogy jeget nem lehet elrakni, és így nem csak a mészárosokra, vendéglősökre háramlik kár; hanem a fogyasztóközönségre is, amennyiben ha a drágán beszerzett mű-jég árát részben a fogyasztóknak is kell fedezni.

De nagy kára van a kereskedőknek kik a téli ruhákat, cikkeket beszerzték és azon most nem tudnak tudni, szint-egy kár a tüzelőanyag kereskedőkre.

Eltéktelve attól, hogy a rossz sáros utak miatt a tanyai lakosok nem járhatnak be a városba vásárolni, szóval a tanyák és a községek között majdnem szünetel a közlekedés, ez a körülmény is káros a kereskedőkre.

Egy szó, mint száz, az enyhe tél különösen amilyen, most van inkább káros, mint hasznos.

A Casino disztermében azért nem lehetett megtartani a cabarét. mert azt már előbb kivették az Építő-munkások szakegyletének báljára.

— Népszámlálási epizód. Egyik számláló biztos a számlálólapra a következő adatot jegyezte be: Kása Franciska született 1907-ben. Foglalkozása, keresete, állása rovata: „foglalkozás nélküli csecsemő” Ugyancsak azon az iven Kása István szül. 1909. szintén foglalkozás nélküli csecsemő.

— Battyú mulatság. A „Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesület” által „Szilveszter” napján kitűnően rendezett battyu mulatsága kiválóan sikerült. A hölgyeknek és a szülőknek ez uton mond köszönetet az egyesület ifjusága.

— Gyermek Kabaréti. Ezen előadás rendkívül érdekesnek ígérkezik. A vöröskereszt egyet csongrádi fiókja, mely jótékonyágával csendesen működik városunkban, s a szegények istápolásában fáradozó, — megérdemli a pártolást. A gyermek kabaréti oly nagy arányúvá nőtte ki magát, hogy a szinpad a kaszinó termének harmadrészét foglalná el. Ezért kellett az Erzsébet nagytermében vonulni és vasárnapra vagyis a mai napra átteni d. u. 5 órai rendezettel. Az apró gyermekek érdekesen és izgalmasan készülnek az elő adásra.

— Köszönet. A csongrádi jótékny nőegylet által rendezett Szilveszter estélyi alkalmával felülfizettek: Gollovitz Mihály 11 kor. Porubszky József és Fekete László 10-10 kor. Tekulics Sándor földb. 8 kor. Faragó Antal. Dr Szarka Mihály és Dr R Papp Pál 5-5 kor. Dr. Boér Antal. 4 kor. Maller Péter 3 kor. Dr R Papp Miklós dr Sörös Miklós és Mészáros Sándor 2-2 kor. Géczy Géza, Kermos Lajos Farkos Mór Kalmár Illés és Barna Henrik 1—1 kor. kiknek ez uáon mond köszönetet a nőegylet elnöksége.

— Népszerű felolvasások. Ma tartja a Cs. Ip. K. E. IV-ik felolvasását, a „munkáról és takarékoságról” mely alkalommal Minik Jolánka, Ujszászi Jolánk, Atkári Urbán és Szabó András a felolvasáshoz alkalmazott költeményeket adnak elő. Együttel jelezzük, hogy az egyesület felolvasótermét kibővítette és fényes villanyvilágítással látta el. A fe-

lvásások díjtalanok és bárki által látogathatók.

— Marmincskétes magyar szaklap. Három évtizednél hosszabb idő óta szolgálja a „Vállalkozók Lapja” hasznos s változatos tartalmával a közt, amely idő alatt annyira tökélesedett, hogy ma már a legfejlettebb külföldi szaklapjaitól is eléri. E közlöny az építésszek, mérnökök, építőmesterek vállalkozók, fakeskedő és az ország építőiparosai körében olyan széles körben terjedt el, amilyen-nel kevés szaklap dicsekedhetik még a külföldön is. A kitűnő szerkesztést Lakatos Lajos, Sós Izor és Komor Marcell építész végzik s derekasan állják a vállalt kötelességet, mert nélkülözhetetlen lapot adnak olvasóik kezébe, Kivánatra a lap kiadóhivatala (Erzsébet-körut 8.) Bárkinek szívesen küld ez értékes tartalmu lapból mutatványszámot.

— Népesedési Statisztika 1910. évről. A csongrádi m. kir. állami anyakönyvi hivatalnál 1910 év folyamán bejelentettek 1065 születés. Ebből fiu 551 leány pedig leány pedig 514. Törvényes fiu 532 leány 505, Törvénytelen fiu 19 leány 9. Iker-születés 13. Háromas szülés 1 esetben volt. Halvaszületett fiu 13 leány 7. Ezekből vallás szerint volt rkath. fiu 546 leány 502 ref. fiu 2 leány 3 izr. fiu 3 leány 6 görögkatolikus leány 1 görögkeleti leány 2, Halálozás volt 1910. évben 605 és pedig 276 férfi és 330 nő. Így a születések száma meghaladja a halálozást 459 el. Eijegyzés volt 1910. évben 269 Ezekközül 244 pár kötött házasságot. Kelt Csongrádó 1910. dec. 31. Borda Mihály anyakönyvvezető.

— Disznó lopás. A mult hó 30-án Sandor Ármu majortjából ismeretlen tettes szokatlan módon egy disznót lopott, ugyanis a helyszínén megölték a disznót és úgy vitték el. Bizon ha meg nem csipik egész jó üzletet csánált ebben a nagy dragaságban.

— Libahurra chezett. Folyó hó 3-án Vári Ferenc udvarából ismeretlen tettes 9 drb libát lopott. Nyomozza a csendőrség a vakmerő tolvajt.

— Szerencsétlenség a vasutnál. Folyó hó 5-én Kollat Ferenc kocsiifékezőt szerencsétlenség érte, a kocsi összekapcsolása közben megcsuszott oly szerencsétlenül, hogy a kocsi a mellét megnyomta és egy oldalbordáját eltörte. Kórházba szállították ahol az orvosok megvizsgálták. A sérülése nem halálos, mihamarab felépül.

Köszönet nyilvánítás. Mindazon jó barátoknak, kik boldogult apósom, illetve édes apám végtisztetségén jelen voltak, ugyszintén azoknak, akik kocsijukat rendelkezésünkre bocsájtották, fogadják ez uton az összes rokonság nevében hálás köszönetünk kifejezését. Ujszászy István és neje Szlávik Magdolna.

— A népszámlálás javában folyik, az az hogy keresves munka biz ez ebben a locspocs időben. A számlálóbiztosok csak aleg-

megfeszítettebb erővel képesek megfelelni feladatuknak. Különösen fárasztó a munkája a külterületi számlálóbiztosoknak, hol a kocsi közlekedés u feneketlen sarak miatt teljesen tehetetlen s gyalogosan is csak a legnagyobb faradságokól zelithetők meg az egyes tanyák. Biztos kilátás van azonban rá, hogy anépszámlálási munkálatok úgy a bel, mint külterületen január 10-re befejezve lesznek. A külső munka után következik a számlálólapok átrevideálása, mely szintén tetemes időt vesz igénybe. A közönség a számlálóbiztosoknak a kért felvilágosításokat a legkészségesebben adja meg.

— Tánciskola értesítés Tisztelettel értesitem hogy a táncanfolyamot 1011 január hó 9-én este 7 órakor kezdem meg, melyre beiratkozni lehet bármelyik időben a Hunyadi vendéglőben. Tandij 8 korona. Tisztelettel maradok ifj. Szlávik János táncitanító.

Értesítés.

Van szerencsénk a m. t. hölgyközönséget értesíteni, hogy a helybeli intelligens hölgyközönség kérésére 1911. január hóra a

divatos mühimzési tanfolyamot

megismételjük a SINGER CO. varrógépein.

A tanfolyamon való részvétel ingyenes és annak meglátogatása mindenki részére szabad.

Az oktatás a különböző himzőtechnikákra mint: szines himzés, zsinór- és monogram-himzés, Madeira- és hardangi munkákra, rátét-, ürszegély- és át-törésmunkákra kiterjed és könnyen értethető módon olykép történik, hogy a tanítványok már néhány napi részvétel után önállóan tudnak dolgozni.

Megjegyezzük még, hogy mindezen munkák az egyszerű eredeti Singer család varrógépen végezhetők és hogy a kivétel nem csak sokkal gyorsabb, hanem szebb is mint a kézimunkáé.

Ezen tanfolyammal kapcsolatban alapos oktatást adunk a varrásban és tömésben is, a gépeinkhez adott készülékek különös tekintetbevételével.

Felkérjük ennél fogva, hogy részvételét képviselőnknek KOHN IMRE Zöldkert u. 7. sz. vagy pedig a tanfolyam megnyitásánál bejelenteni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel
SINGER CO.
varrógép részvénytársaság
S Z E N T E S.

Azonnal eladó.

Lekrinszky Rókus uri utca 1. szám lakasán, több butordarabok és szabó üzleti berendezés elkötözés miatt azonnal eladó.

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, kösvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savanyuviz.

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-takpart 8.

Gümőkór (tüdő)

köhögés, számarköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál az orvosi kar kiváló eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche”-t.

SIROLIN „Roche”-t kellemes íze és kiváló hatása folytán szívesen veszik. Az összes gyógyszerárakban eredeti SIROLIN „Roche” csomagolást kérjünk és határozottan utasítsunk vissza minden pótkészítményt.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co.,
Basel (Svájc). — Grenzach (Németország).

Állami mértékhitelítő hivatal Szegeden.

Hirdetmény.**Az 1911. év folyamán megtartandó időszakos hitelesítésre való jelentkezés tárgyában**

1. Felhívás jelentkezésre. Az 1907. évi V. törvénycikk 16. §-a és az annak végrehajtása tárgyában kiadott 1908. évi 107226. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében a közforgalomban használt összes hozsmértékek, folyadékok és száraz tárgyak mérésére való ürmértékek, súlyok és mérlegek, továbbá az 1908. évi 107228. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében a tejes kannák (a tejszállításra használtak kivételével) a fent megjelölt évek folyamán újra hitelesítendők. Ezen mértékek és mérőeszközök újrahitelesítésre és alább felsorolt időszakos mértékhitelítési központokban a község által rendelkezésre bocsátandó helyiségben, illetőleg a felek kivánságára a felek helyiségében fog elvégeztetni.

A jelentkezési lapok folyó évi december hó 31-ig azon hatóságnál nyújtandók be, a melytől azok beszereztek.

II. Az időszakos mértékhitelítési központok. Az időszakos mértékhitelítés Csongrád vármegye, továbbá Hodmező-Vásárhely és Szeged törvényhatósági joggal felruházott városok területén az alább felsorolt időszakos központokban később megállapítandó időpontban fog elvégeztetni.

Az időszakos hitelesítési központok felsorolása:

I. csoport. Időszakos hitelesítés éve 1911.

Az időszakos mértékhitelítés Csongrád vármegye területén: Szentés t. város csongrádi járás: Csánytelek Csongrád

Az időszakos hitelesítési központokul ki nem jelölt községek — az 1909. évi 26641. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében — a hitelesítés szempontjából azon csoportokhoz tartoznak, a mely csoportokhoz az illető járásnak központokul kijelölt többi községei tartoznak. Az időszakos hitelesítésre kötelezett felek mértékeik és mérőeszközeik időszakos hitelesítését a fenti csoportokon belül bármely hitelesítési központokban eszközöltetik, de az időszakos hitelesítésről azon évek folyamán kötelesek gondoskodni, a mely években lakohelyükön, illetve mértékeik és mérőeszközeik használati helyén a fenti csoportosítás értelmében időszakos hitelesítés fogantositattik.

Szeged. 1910. évi nov. havában.

Csermák Béla s. k.

az állami mértékhitelítő hivatal főnöke.

10795. szám 1910.

Hirdetmény.

Csongrád vármegye köztisztasági szabályrendeletének 1 §. alapján a házak előtti járdának tisztántartása a háztulajdonost, — ahol pedig ez nem lakik, — ha a felek szerződésileg másként nem intézkedtek — a bérlőket terheli.

Ez, illetve ezek kötelesek a ház előtti járdáról a havat és sarat naponként eltávolítani, a sikamlós és csuszós járdát homokkal, fűreszporral vagy hamuval behinteni és ezen hintó anyagot annak idején eltávolítani.

Minthogy a közönség az utóbbi időben a szabályrendelet ezen intézkedésének nem felel meg, a járási főszolgabíró ur 2909/1910. sz. rendeletével szigorúan felhívja a lakosságot, hogy a fenti rendelkezések haladéktalanul és állandóan annál is inkább tegyen eleget, mert a mulasztók szigorúan fognak büntöztetni.

Csongrád, 1910. december hó 3-án.

Gyanti István.

Házhelyek eladó.

Zemplén megye, Bodrogközi járás Nagy-Géres községben 50 ház hely igen csekély fizetési feltételek mellett, a vasúti állomás mellett a községtől mintegy 10 perc távolságban eladó.

Tudakozódhatni a tulajdonosnál

Hurka Ferenc

földbirtokosnál

Nagy-Géresen.

Aki gyomorfájós, belbeteg, étvágytalan lesoványodáshoz hajlandó használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől **Stockerauban**.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését, használja a **Schaumann**-féle **gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával á. 10 gyomorsó-pasztillával kor. 1.50. Postai széküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésénél — utánvétel — **Schaumann** gyógyszerész **Stockerauban**. Kapható minden gyógyszerertárban.

Magyarországi főraktár:

Dr. Egger L. és Dr. Egger J.

gyógyszertára Budapesten.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY féle

pemetefü cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és háraoz oitan RETHY-felét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér

Csak RETHY-felét fogadjunk el!

Eladó cimbalom.

Egy keveset használt jó karban levő szép és igen jó hangú pedálos cimbalom budapesti gyártmány, azonnal eladó. Jegenye nca 46 szám alatt.

OLÁH ISTVÁNNAK a városháza melletti emeletes házánál több kisebb nagyobb lakás van állandóan kiadó. Fizetendő a lakbér akár hét, akár havi, akár negyedévenként. A lakást a bérlő tetszése szerint osztom be.

Kiadó üzlethelyiség.

A „Csongrád Városi Takarékpénztár“-nak az Iskola-utca sarkán lévő házánál a „Regner“-féle üzlethelyiség 1911. január hó 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni lehet a hivatalos órák alatt a takarékpénztár hivatalos helyiségében.

Állandóan mindennap reggeltől estig nyitva.

Müsterem a nap bármely szakában kellemesen fűtve van.

Teljes jótállás hogy kis gyermekek ruha nélküli felvételénél nem hülhetnek meg. Felnőtteknek esetleges átöltözködéshez elkülönített fűtött helyiségről gondoskodva van.

Gárdi-müsterem csász. és kir. udv. fényképész Csemegi Károly utca 4. szám.

Ajánlja a mélyen tisztelt rendelőknek legtökéletesebb képeit matt vagy fényes kivitelben. — Mint újdonságot elsősorban ajánlja félmatt képeit. — Medallion képektől egész életnagyságig, minden megrendelésre a legnagyobb gond fordítatik. — Specialista gyermekfelvételekben. — Családi csoportképek és esküvői felvételek a legszebb összeállításban készülnek.

Mint a cég jelenlegi vezetője munkáimban a legnagyobb figyelmet, áramban a legmesszebbmenő engedményt nyújtom s csakis elsőrendű dolgot adok át. Szíves pártfogást és bizalmukat kérve igen tisztelt rendelőknek, maradtam kész hiyük!

KLIMEK KÁROLY

a GÁRDI cég üzletvezetője.

Családi képek esküvői felvételeket, vagy bármilyen megrendelést kérem lehetőleg előre bejelenteni, mert akkor sokkal rövidebb ideig tart.

Borult, ködös, vagy esős idő a felvételeknél nem határoz.

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában, Csongrádon. 1910.